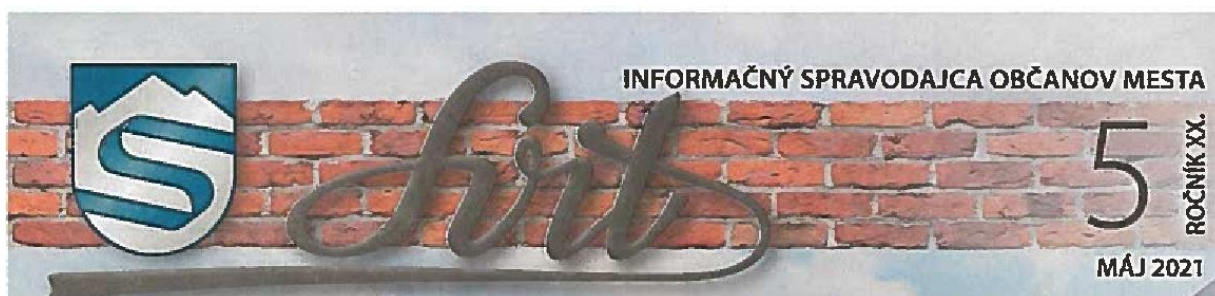

PREDSTAVUJEME VÁM REGIONÁLNE PERIODIKUM

Informačný spravodajca občanov mesta Svit vychádza raz do mesiaca. Prináša informácie o živote a novinkách vo Svite. Okrem tradičných podujatí, ktoré sa v meste konajú, v ňom môžeme nájsť články o športových úspechoch miestnych klubov, histórii a osobnostiach Svit.

Z informačného spravodajca občanov mesta Svit sme vybrali bibliografické záznamy:

V Tatrách máme bezpečnostnú novinku / red.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 1-2 (2021), s. 8

In: Chemosvit. - ISSN 1339-8679

nebezpečenstvo úrazov - protilavínová ochrana - Vysoké Tatry (Poľsko a Slovensko : pohorie) - články

Od vymenovania prvej primátorky v histórii mesta ubehlo 1000 dní / Daniela Virostko, Dáša Vojsovičová.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 9 (2021), s. 5

Svit (Slovensko). Mestský úrad rozvoj miest - primátori - Svit (Slovensko) - rozhovory

Predstavili sme obnovený pamätník Anny Svitanovej / Mária Jalovičiarová.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 5 (2021), s. 9

Svitanová, Anna, 1926-1944 - vojnové obeť - pamätníky - Svit (Slovensko) - články

PhDr. Ľudovít Linczéni / Július Zatroch.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 4 (2021), s. 12-13

In: Podtatranské noviny. - ISSN 1338-5402

Linczéni, Ľudovít, 1909-1981 - osobnosti - verejní činitelia - dejiny miest - Svit (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - biografie

Iskra Svit stíha v Slovenskej basketbalovej lige opäť popredné priečky / Michal Duchovič.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 1-2 (2021), s. 24

BK Iskra Svit - basketbal - športové kluby - Svit (Slovensko) - články

Taký bol rok 2020 Jánošíka senior / Andrea Markovičová.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 1-2 (2021), s. 16

Jánošík (folklórny súbor : Svit, Slovensko) - folklórne súbory - ľudová hudba - zvyky a obyčaje - Svit (Slovensko) - články

Vlákná zo Svitú preukázali antivirálnu aktivitu proti koronavírusu / Peter Migáč.

In: Svit. - ISSN 1339 116X. - Roč. XX, č. 1-2 (2021), s. 19

Chemosvit Folie (Svit, Slovensko) - priemyselné podniky - textilný priemysel - COVID-19 - Svit (Slovensko) - Poprad (Slovensko : okres) - články

Predstavili sme obnovený pamätník Anny Svitanovej

V piatok 7. mája 2021 si mesto Svätý pripomenulo pietnym aktom kladenia vencov 76. výročie ukončenia II. svetovej vojny a predstavilo verejnosti obnovený pamätník Anny Svitanovej.

Prímátorka mesta Dáša Vojšovičová pri Pamätníku padlým vo svojom prihovore vyjadrila úprimnú úctu a veľkú vďaku všetkým tým, ktorí nestihli prežiť svoj život a obetovali ho, aby sme mohli žiť v mieru a v stabilnejšom svete. Zároveň zdôraznila, aby sme si čítali hrdinov vojny a šírili poslanie tejto histórie ďalej tak, aby bola veľkým vykričníkom pre ďalšie generácie.

Spomienkový veniec k Pamätníku padlým hrdinom za mesto Svätý položila

prímátorka spolu s predsedom mestského úradu Jánom Hutníkom. Spomienkové vence položili aj zástupcovia ďalších subjektov - Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Svätý, Tatrasvätý -Sodis, Chemosvätý a Centra voľného času s mládežníckym parlamentom. Spomienkové kytice položili Jednota dôchodcov Slovenska a OZ Rozpuk.

Úvodnú báseň pri pamätníku predniesla Monika Piekelníková zo Súkrom-

nej základnej umeleckej školy Fantázia a pietnym aktom sprevádzala Dychová hudba Svätanka.

Po položení vencov a kytíc sa prítomní presunuli k pamätníku Anny Svitanovej. Prímátorka vo svojich slovách spomenula, že na obnovu tohto pamätníka mesto v minulom roku získalo finančnú dotáciu zo štátneho rozpočtu, čím sa výraznejšie urýchlila príprava a samotná realizácia jeho renovácie. Zároveň skonštatovala, že pamätník venovaný Anny Svitanovej získal vynovený vzhľad, novú podobu, ktorá vytvorila dôstojné a zodpovedajúce miesto a zdôraznila, že mesto bude aj naďalej upriamovať svoju pozornosť na adekvátne udržiavanie pamätníkov. Spolu s predsedom mestského úradu položili spomienkový veniec aj k Pamätníku Anny Svitanovej. Zároveň položili spomienkové vence k buste J. A. Baťu a soche T. Baťu.

Mária Jalovičiarová
foto: Peter Kostka

Začali sa práce na opravách chodníka na Mierovej ulici

V závere apríla, konkrétne 27., sa začali práce na opravách chodníka na Mierovej ulici - popri oplotení Základnej školy na Komenského ulici. Ide o 100-metrový úsek (južná strana Mierovej ulice, v úseku od križovatky s ulicou I. Krásku po križovatku s Komenského ulicou). Práce majú byť ukončené do 31. mája 2021.

Čo všetko sa vďaka rekonštrukcii zlepšilo?

- Prvoradá je pre nás vaša bezpečnosť. Rekonštrukcia a osadenie bezpečnostných prvkov zvýši najmä tú.
- Nový povrch chodníka dostane aj nový vzhľad a to zámkovú dlažbu.
- Opravy sa vykonávajú na základe plánu

opravy komunikácií. Príde teda rad aj na ďalšie, ale týmto sa začína, nakoľko jeho stav bol vyhodnotený ako jeden z najkritickejších.

- Dokonca na ňom došlo v nedávnom období aj k dopravným nehodám a rekonštrukciou zvýšime úroveň bezpečnosti detí aj obyvateľov, ktorí ho využívajú.
- Zakomponovaním bezpečnostných prvkov minimalizujeme možné ohrozenia chodcov ale aj ochranu majetku (bezpečnostné dopravné stĺpiky na južnej strane oblúkov križovatky, nové umiestnenie priechodu pre chodcov, nové vyznačenie priechodu pre chodcov).

Zároveň Vás, ktorí trasu využívate prosíme o trpezlivosť a pochopenie pri prípadných obmedzeniach a tiež o respektovanie aktuálneho dopravného značenia. Obyvateľom, ktorí majú bydlisko v blízkosti rekonštruovaného úseku sa týmto ospravedlnujeme za zvýšenú hlučnosť alebo prípadné nepríjemnosti spôsobené prácami.

Daniela Virostko, foto Peter Kostka

Činnosť dychovej hudby Svitanka v roku 2020 v zrkadle našej kroniky

Rok 2021 je už v plnom prúde a opäť nastal čas pripomenúť si, čo je za nami. I keď v súčasnosti žijeme naozaj zvláštne časy, aké tu ešte za našej generácie neboli, každý z nás musel danú skutočnosť prijať a s pandemiou sme sa za posledný rok naučili nejako žiť i keď to nie je vždy ľahké.

Tóny hudby však vždy ulahodia nášmu uchu, dokážu potešiť ubitého ducha a tak aj napriek mnohým obmedzeniam sme minulého roku zažili zopár mýtych akcii a sbetnutí.

Nový rok sme privítali 2. januára a 28. januára sme si pripomenuli 75. výročie oslobodenia mesta Svit. 21. februára sme si s kolegami hudobníkmi z DH Tatramat Matejovce vychutnali príjemné chvíle pri fašiangovom posedení v penzióne Medvedica v Tatranskej Štrbe. 25. februára sme zahrali vo fašiangovom sprievode mestom Svit spolu s FS Jánošík senior a pochovali sme basu. 5. marca sme sa stretli posledný krát na skúške pred vyhlásením celoštátnej karantény. Prvú akciu po uvoľnení epidemiologických opatrení sme mali v Štrbe 30. mája, kde sme urobili dobrú náladu pri gulášti a oslave narodenín. Okolaidúchich vo Svite sme po-

tešili aj 6. júna, keď sme zahrali pri gulášti kamarátovi k narodeninám. 25. júna sme na záhrade zahrali nášmu najstaršiemu členovi Jankovi Dobákovi pri príležitosti jeho 85. narodenín. Bolo to zároveň aj naše posledné stretnutie s nim. 27. júna sme účinkovali pri hoteli Sipox v Štrbe. 4. júla sme v komornom obsadení zahráli na Stretnutí klubov Veľčanov v Poprade- Veľkej. Záver augusta sme účinkovali pri Kládení venčov v Batizovciach, vo Svite a v Podbanskom, kde sme si pripomenuli 76. výročie SNP. Najlepší guláš minuloročnej sezóny vyhral jednoznačne Janko Lazoričák, u ktorého sme ako tradične zahráli na záhrade. Veľmi vydarenou akciou bol aj guláš pre Technické služby mesta Kežmarok. Letnú sezónu sme ukončili s kolegami z DH Tatramat v Matejovciach pri spoločnom posedení.

14. októbra sa začína druhá vlna pan-

démie a s ňou končí žiaľ aj naše spoločné stretávanie sa na skúškach či verejných produkciách. Rok 2020 mal zasiahnuť aj do našich hudobníckych radov, kedy sme hneď, ešte začiatkom roka, 18. januára boli na poslednej rozlúčke vypovedáť nášho klarinetistu Petra Babčáka v obci Uloža. 29. decembra nás opustil Janko Dobák, ktorý v DH Svitanka pôsobil od roku 1953 až do svojej osemdesiatky.

Nezaháfame, rozširujeme repertoár

I napriek zložitej pandemickej situácii a mnohým obmedzeniam sme v uplynulom roku zahrali nielen pre vlastné potešenie, ale aj pre radosť iných. Vďaka dotáciám Chemosvitu a mesta Svit sa nám podarilo opraviť sedem hudobných nástrojov, začo im patrí veľké poďakovanie. Tiež sa nám podarilo rozšíriť si repertoár veselých skladieb a starších známych šlágrov. Celkových verejných podujatí bolo 15, odohrali sme 9 pohrebov a na skúškach sme sa stretli spolu 33 krát. Na tomto meste hodno ešte spomenúť obľúbené akcie, ktoré mal kvôli pandémie minulého roku vypadnúť z programu - Pochovanie tybí v Lopušnej doline, Kládenie venčov v máji, Dni nemeckej kultúry mesta Kežmarok, 6. ročník Úlaskapellenschau v obci Mníšek nad Holicom, Dni mesta Svit, Mikuláš a adventné koncerty vo Svite a okolí, Vianočná koleda v Spišskej Novej Vsi, Vežový koncert v Batizovciach, Vianočná kapustnica a samozrejme naše posedenia pri okrúhlych narodeninách. DH Svitanka má v súčasnosti 13 hráčov, speváka a speváčku. V závere mi dovoľte ešte spomenúť si na Ondreja Sojáka, jedného zo zakladateľov našej DH Svitanka v roku 1942, ktorý by sa 14. februára tohto roku dožil 110 rokov.

Veľmi nás teší, že sa epidemiologická situácia zlepšuje a opatrenia nám pomaly, ale isto dovoľia prebudíť naše doteraz „oddychnuté“ nástroje a dúfame, že našim príaznivcom budeme mať možnosť opäť čoskoro urobiť dobrú náladu pri známych melódiách, speve a tanci. ✦

Mgr. Vladimír Andrej, kapelník

PhDr. Ľudovít Linczényi

Vďaka autorovi textu Ing. Júliusovi Zatrochovi staršiemu Vám prinášame spomienku na jedného z prvých verejných funkcionárov Svitu (prvého predsedu MNV vo Svite, r. 1946) a zároveň jedného zo zakladateľov nášho mesta PhDr. Ľudovíta Linczényiho. Dňa 8. apríla 2021 uplynulo 40. rokov od jeho úmrtia a v tomto roku je to 112 rokov od jeho narodenia.

V novembri roku 2020 bola na starej budove ONV v Poprade odhalená pamätaná tabuľa Jánovi Bendikovi, politikovi, poslancovi, bývalému predsedovi ONV a predsedovi OV Demokratickej strany v Poprade, ktorý bol po roku 1948 perzekuovaný a odsúdený na 8 rokov väzenia. Tabuľu odhall prednosta DÚ Poprad Jozef Bednář so synom a vnukmi Jána Bendika. PhDr. Ľ. Linczényi bol tiež politik, poslanec SNR, ÚNZ ČSR, Bendikov spolupracovník vo firme Baťa, v ČSNV (1945) vo Svite a do roku 1948 predseda DS vo Svite. Mal podobný osud ako Ján Bendik, ale namiesto väzenia zvolil a rodinou emigračiu. 25 rokov pracoval v RFE – rádiu Slobodná Európa v Mníchove.

PhDr. Ľudovít Linczényi, zakladateľ obce Svít a prvý predseda MNV

História mesta Svít pod Vysokými Tatrami nie je stará. Je to jedno z najmladších miest na Slovensku. Jeho zakladateľom je firma Baťa zo Zlína cez výstavbu svojej chemickej fabelky na výrobu viskóзовých vlákien a celofánu v roku 1934. Postupne pribúdali ďalšie výroby a výrobné produkty, členenie fabriky na Chemosvit, Tatrasvit, Výskumný ústav chemických látok (VÚCHV, r. 1951), neskôr po privatizácii vznik viacerých spoločností až do dneška, keď pokračovateľa, teraz hlavné skupina CHEMOSVIT s viacerými dcérskymi spoločnosťami je jedna z dobre prosperujúcich firiem na Slovensku, ako i Tatrasvit a VÚCHV. Dnes je Svít mestom bez zápachu sírovodíka, vysokých komínov – s dobrým životným prostredím a podmienkami bývania v krásnej prírode pod Tatrami.

Plní sa i želanie zakladateľa obce, Svít, ty najmladšia obec Tatier i Československej republiky... Mohutne vzrastaj za zdravých hospodárskych základov, aby si rozosievala spokojnosť, blahobyt, spoluprácu a šťastie.“ (viď. Vyhláska o osamostatnení obce.)

Na vzniku obce Svít sa významne podieľal PhDr. Ľudovít Linczényi, učiteľ, vychovávateľ na Baťovej škole práce (BŠP), predseda Revolučného národného výboru (1944), predseda ČSNV (1945) a prvý predseda MNV vo Svite (1946 – 1948).

Narodil sa 4. Augusta 1909 na fare vo Veľkej Polane (dnes Gemerská Polana,

okres Rožňava, otcovi Ľudovítovi Linczényim, ev. fariárovi v Polane. Mal troch súrodencov, študoval na gymnáziu v Rožňave a doktorát získal na Karlovej univerzite v Prahe.

Oženil sa s Emou Čížkovou z Kežmaroku, ktorá bola učiteľkou i riaditeľkou Ľudovej školy vo Svite. Mali dvoch synov Ľudovíta (*1946 Svít - †USA) profesor v Albány v New Yorku a mladšieho Igora (*Batawa, Kanada - †2008), pracoval na súde ako tlmočník zo slovenčiny, ruštiny a nemčiny a bol tiež hudobníkom.

Dr. Linczényi do firmy v Bálzovciach nastúpil v r. 1940. Pôsobil na gymnáziu R. O. Hviezdoslava v Kežmarku, v šk. roku 1939/40 triedny učiteľ, potom zbavený učiteľstva. Bol jedným z pilierov výchovávateľského zboru Baťovej školy práce. V roku 1944 (50. rokov firmy) uverejnil v časopise Technik, revue slovenského inžinierskeho dorastu článok o Baťovcoch a BŠP vo Svite, kde opísal život, prácu žiakov, výchovu a starostlivosť o nich (knihla História jednej myšlienky, str.107). Dr. Linczényi bol i politik, poslanec SNR, Ústavodarného národného zhromaždenia (ÚNZ) ČSR, novinár, spisovateľ, osobnosť čsl. exilu, odboja a SNP. Významne sa podieľal na vzniku samostatnej obce Svít. Dovtedy osada Svít patrila pod obec Veľká - Poprad, pretože bola postavená firmou Baťa na jej pozemkoch a obec za žiadnu cenu nechcela samostatnú obec Svít, pretože by stratila značné finančné prostriedky od firmy.

Vyhláska o osamostatnení obce Svít, 1946

„Spolupracovníci a obyvatelia Svítu. Spoločný sen nás všetkých sa stal skutkom. Sbor povereníkov odhlasoval osamostatnenie sa obce Svít. Teda huževnatý zápas je skončený. Nesfelné ťažkosti, ktoré sa kládli do cesty tomuto nášmu úsillu, neraz i z vlastného prostredia sú odstránené. Teraz bude na nás, spolupracovníci a obyvatelia Svítu, aby sme sa stali hodní tohoto úspechu. Veríme, že pri vzomej a tradičnej baťovskej spolupráci podarí sa nám vybudovať obec, ktorá musí byť vzorom nielen pod Tatrami, ale i na Slovensku. A tu, keďže je zvykom priť novorodeniatku mnoho úspechov a šťastia, dovolte, aby sme to spravili stručne spoločnou programovou výzvou:

Svít, ty najmladšia obec Tatier i Československej republiky. Mohutne vzrastaj za zdravých hospodárskych základov, aby si rozosievala spokojnosť, blahobyt, spoluprácu a šťastie. Staraj sa o mršné, sociálne a kultúrne pozdvihnutie všetkých, ktorým leží na srdci a ktorí Ťa neprestanú podporovať. Nezabudni na svojich najmladších, nech teda čím skorej vyrastú školy a opatrovňa, ktorých základy si už položila. Maj na mysli rozmach nášho podniku, lebo nielen Tvoji občania ale aj Ty sama budeš žiť z jeho úspechu. Pri svojej skvelej minulosti partizánskeho poslancu neprestaň byť hrádzoou proti akémukoľvek útisku. Nech čím skôr mramorový pomník hlása svetu, že tak ako dosiaľ tvoji občania, naveky budeš slúžiť svojmu národu a demokratickej ČSR. Vytvor také zdravotné a spoločenské ovzdušie, aby nikto z nás Ťa nemusel opúšťať, keď mu práca vypadne z mozolnatých stareckých rúk. Umožni v bratskej shode i tým sociálne slabším, aby vlastný domček a kusok zelenej záhradky ich na vždy pripútali k zasneženým nebetým Tatram.

Slovom buď starostlivou matkou, vychovávateľkou a strážkyňou rodinných krbov. A hlavne pusť sa s chuťou hneď do budovateľskej práce, aby padol na úrodnú pôdu náš srdcečný pozdrav. Nech žije, mohutne a prekvitá najmladšia podtatranská obec Svít!

Miestny národný výbor
Predseda MNV PhDr. Ľ. Linczényi

Prežil aktívny politický život

V apríli 1944 bol vo Svite založený Revolučný národný výbor, ktorého predsedom bol dr. Linczényi, členovia J. Vraník, L. Neuman, M. Slivka, J. Brandoš,